

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים וחמשה

היכל
שלישי

מאמר
כד נהיר יממא דשבתא
תקס"ז

•

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב יד

על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

לזכות החתן התמים
שמואל אהרן
והכלה המהוללה
גאולה אסתר
שיחיו
גניביש
לרגל חתונתם
בשעה טובה ומוצלחת

ולעילוי נשמת
ר' יוסף בנימין ע"ה בן ר' מנשה הי"ד

MAAMAR
KAD NOHIR 5567

Copyright © 2020
by

Kehot Publication Society
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com

Orders Department:
291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ל"ג בעומר הבעל"ט, הננו מוציאים לאור מאמר ד"ה „כד נהיר יממא דשבתא" תקס"ז, מאת כ"ק אדמו"ר הזקן.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה, מכתב-יד מעתיק מספר 2*, בהשוואה לעוד כתב יד שבספריית אגו"ח.

לתועלת הלומדים והמעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים, ובראש הקונטרס – פאקסימיליא.

*

הקונטרס נערך על ידי הרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החסידים"

ב' אייר, ה'תש"פ
ברוקלין, נ.י.

(* תכריך כת"י זה נתקבל לאחרונה לספריית אגודת חסידי חב"ד ע"י הרה"ח ר' ארי'ה שי' קאלטמאנן, לע"נ אביו ר' יוסף בנימין בן ר' מנשה הי"ד.

כד נהיר יממא ביממא דשבתא, סליקו דחדווה סליק בכולחו עלמין כו' כדון השמים² מספרים כבוד אל כו'. והנה השמים³ נק' ז"א, אש⁴ ומים, והיינו⁵ חו"ג, השמים נק' ו' קצוות דאימא, והיינו מדות שבשכל. וזהו השמים, מאן שמים, אילין שמים דשמא עילאה הוי' אתחזי בהו, והיינו הארת או"א. ומספרים, מאי

הוא טלא עלאה דנהיר מכל סטרין גניזין דאיהו מעשה ידי ותקונא דיליה דמתקנא ביומא דא מכל שאר יומין. מגיד הרקיע. מאי מגיד, משיך ונגיד לתתא מרישא דמלכא, מליא מכל סטרוי. הרקיע, ההוא רקיע דאיהו מבוועא דבירא. ודא איהו דנגיד איהו ההוא נהר דנפיק מעדן, ודא איהו דנגיד ומשיך לתתא, נגידו דטלא עלאה דנהיר ונציין בנציצו מכל סטרין, ודא רקיע אנגיד ליה במשיכו דרחימו ותיאבתא לאשקאה שקיו דחדוה למעלי שבתא. וכד נגיד ומשיך ההוא טלא דבדולחא, כלא (נגיד) מליא ושלים באתווי קדישין, בכל אינון שבילין קדישין. כיון דכלא אתחבר ביה, אתעביד ביה ארחא לאשקאה ולברכא לתתא. יום ליום, יומא ליומא ועזקא לעזקא. השתא משתעי קרא בארח פרט היך שמים מספרים ומתקנין בספירו וננציצו עלאה להאי כבוד, והיך נגיד ומשיך ההוא רקיעא נגידו דטלא עלאה. ואמר יום ליום יביע אמר. יומא ליומא ודרגא דדרגא יחו (ס"א אוחו) לאתכללא דא בדא ולאתנהרא דא מן דא מההוא ספירו דמנציץ ומנהרי שמים, להאי כבוד. יביע, כד"א מבע אתעביד וגו' אוחו לאנהרא דא מן דא.

(2) השמים מספרים כבוד אל: תהלים יט, ב.
 (3) השמים נק' ז"א: ראה זח"א לא, סע"א.
 זח"ב קעה, ב. רלב, א. זח"ג רנו, א. תקו"ז תמו, (פד, א). פרדס שער כג ערך שמים. מאו"א ש, מט. קה"י ערך שמים. לקו"ת במדבר טו, א. שה"ש מט, ד. נא, א. ובכ"מ.
 (4) אש ומים: ראה חגיגה יב, סע"א. ב"ר פ"ד, ז. במדבר"ר פ"ב, ד. זח"א עז, א. פא, ב. זח"ב קסד, ב. רט, ב. פרש"י בראשית א, ח.
 (5) והיינו חו"ג: ראה זח"ג רמג, ב. רנה, סע"א. רנו, א. פרדס ערך אש וערך מים. ועוד.

(1) כד נהיר יממא ביממא דשבתא: הנחת המהרי"ל (אחיו של כ"ק אדמו"ר הזקן) ממה שנאמר בליל ש"פ ויגש תקס"ו.
 הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי נדפסה בסידור עם דא"ח (הוצאת תשע"ט) רסה, א ואילך (בהתחלת הפסוק: השמים מספרים גו'). ושם מבוואר כל המשך המזמור, וראה בהנסמן שם בהמ"מ. [הנחת הר"מ בן אדה"ז, נמצאת בכת"ק 1066 כט, ב – שם נרשם רק חלק].
 בנוסף לסידור, נמצא תוכן המאמר באורך בפירוש המלות מכ"ק אדמו"ר האמצעי א, א ואילך.
 המאמר כאן נדפס מכתבי היד: 2 סא, א. 2043 כה, א (בכותרת: זוהר תרומה ד' קל"ו, ע"ב).
 וזה לשון זוהר:
 כד נהיר יממא ביומא דשבתא, סליקו דחדוה סליק בכלהו עלמין בנייחא בחדוה, כדון השמים מספרים כבוד אל ומעשי ידי מגיד הרקיע. מאן שמים, אילין שמים דשמא עלאה אתחזי בהו, דשמא קדישא אתרשים בהו. מספרים, מאי מספרים, אי תימא כמאן דמשתעי ספור דברים. לאו הכי, אלא דנהרין ונציצין בנציצו דנהורא עלאה וסלקין בשמא דכליל בנהירו דשלימו עלאה. ומאן איהו, ספור דנציץ בנהירו דשלימו דספר עלאה, ובגין כך סלקין בשמא שלים ונהרין בנהירו שלים ונציץ בנציצו שלים. אינהו מנציץ ונהרי בגרמיהו מגו נהירו דנציצו דספר עלאה, ונציץ ונהרי לכל סטר וסטר (נ"א לכל כבוד וכבוד) דמתדבקן ביה, דהא מנייהו מההוא ספירו ונהירו נהיר כל עזקא ועזקא ונציץ בנציצו. בגין דבהאי יומא מתעטרן שמים וסלקין בשמא קדישא תירי משאר יומין. ומעשה ידי,

מספרים אי תימא כמאן דמשתעי סיפור דברים, לאו הכי, אלא דנהורין ונצצין כו', היינו הארת אר"א, וד"ל.

ולהבין זאת היטב, צריך להקדים החילוק שבין מוחין דשבת למוחין דחול. הנה מוחין דחול נק' מוחין דיניקה ומוחין דשבת נק' מוחין דגדלות. ומוחין דיניקה היינו שהמוחין הן בהעלם בתוך המדות והמדות הם בהתגלות ורק הם יונקים מהמוחין. כמו למשל באדם, הנה התפעלות המדות נעשים משכל, שמש הבין בשכלו שהוא טוב הוא אוהב. והנה בשעה שמתבונן בשכלו בדבר ההוא בהרחבת ביתו אזי אין מרגיש כלל המדות כמו אהבה או שנאה מחמת שטרוד בעמקות השכל, רק, אז המדות הם נעלמים בתוך השכל, אך לאחר שנמשך בשכלו התפעלות המדה בתגבורת האהבה או השנאה בהרגשת הלב, אזי מסתלקין המוחין ואין מרגיש כלל את הטעם של המדה שבשכלו, רק הולך ועושה הכל בתגבורת המדה, ואין ניכר ונתגלה רק המדה בלבד. והנה אעפ"כ מוכרח להיות התלבושות הטעם מהשכל בתוך המדה, רק שהוא בהעלם, שהשכל הוא בתוך המדה, ונק' בחי' זאת מוחין דיניקה. כמשל העובר היונק משדי אמו, שאין ניכר כלל הגדלת העובר בשעת היניקה, רק שבמשך זמן רואים שנגדל ממילא. כן אינו ניכר כלל יניקת המדות מהמוחין, שאין הטעם והשכל ניכר כלל, רק תגבורת המדה בלבד, ומוכרח להיות תמיד יניקת המדות מהמוחין כמשל תינוק הצריך לאמו כו'. והראי', שיש לה כליון להתגבורת המדה, ואזי חוזר ומתבונן, וכשחוזר ומתבונן נתעורר המדה כו'. אבל כשמוחין הם בתגבורת, היינו כשהוא טרוד מאוד בעמקות שכלו הרחב להבין היטב, אז אין מרגיש כלל שום מדה, וזה נק' מוחין דגדלות, שהמוחין הם בגדלות ובהרחבה והמדות הם נעלמים בתוך השכל.

ועם כל הנ"ל יובן למעלה ג"כ. הנה מוחין דחול נק' מוחין דיניקה. כי הנה ו' ימי המעשה, היינו הארת ו' קצוות דז"א בבחי' מלכיות להתלבש בבי"ע, והיינו כלי' יומא ויומא עביד עבודתו, שכל יום מו' ימי המעשה מאיר מדה אחת

לאדהאמ"צ ריג, ג ואילך. רלו, ב ואילך.
 (8) העובר היונק משדי אמו: ראה סוטה ל, סע"ב.

(9) ו' ימי המעשה . . ו' קצוות דז"א: ראה זח"א רמז, א. זח"ג צד, ב. סידור עם דא"ח (הוצאת תשע"ט) רס, א. שית, א. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' רז. וש"נ.

(10) כל יומא ויומא עביד עבודתו: ראה זח"א רה, סע"א. זח"ג צד, ב. השמטות לזח"א רסד, ב.

(6) מוחין דחול נק' מוחין דיניקה: ראה ע"ח שער הכללים פ"ג ואילך. שער כה דרוש ג. וראה הנסמן בסידור עם דא"ח (הוצאת תשע"ט) ט, ב ואילך.

(7) מוחין דיניקה . . מוחין דגדלות: בהבא לקמן בענין מוחין דיניקה ומוחין דגדלות, ראה תו"א יתרו סח, ג. שמות (הוספות) קח, א ואילך. מאמרי אדהאמ"צ דרושי חתונה ח"ב ע' תשי ואילך (מיוסד על תו"א שמות שם). אמרי בינה קעה, ג ואילך. ובהנסמן שם. ביאורו

מן ו' קצוות, כמו ביום¹¹ ראשון חסד ביום¹² ב' גבורה כו', ונק' מוחין דיניקה, שהמוחין הם בהעלם בתוך המדות כמשל הנ"ל, ומהמדות נמשך לבחי' מלכות, וזהו הנק' סיפור דברים. משא"כ בשבת שהוא גמר המלאכה, ויכלי' אלקים כו', ואז הוא עליות¹⁴ העולמות, ואזי נעשה תוספות אור מהארת או"א, ואזי נכללים כל הו' קצוות ועולים לאו"א להאיר מהארת או"א, וזה נק' מוחין דגדלות, כמשל הנ"ל שהמדות הם נעלמים בשכלו. וזהו השמים, מדות שבשכלו כנ"ל, מספרים כו', לאו כמאן דמשתעי סיפור דברים, היינו דיבור של ו' ימי חול שאסור בשבת.

דנהרין ונצצין. נהרין היינו אימא, בחי' בינה¹⁵ שנק' רחובות הנהר, ונהר¹⁶ יוצא מעדן, והוא כמשל התפשטות אור הנר מהנר, והיינו התפשטות השכל, הרחבת השכל. נצצין היינו הארת אבא, בחי' חכמה¹⁷, שהיא כח מה, כח ההשכלה, שהיא רק כמו ניצוץ השלהבת ולהט¹⁸ החרב כמ"ש ויצא¹⁹ כברק חיצו. וזהו דנהרין ונצצין בניצוצי דנקודה עילאה, היינו שמאירים מהארת או"א.

וסלקין בשמא דכליל בנהירו דשלימו עילאה, ומאן הוא סיפור דנצצין בנהירו דשלימו דספר עילאה. כי הנה יש ג' בחי', סופר²⁰ וספר וסיפור, סופר²¹ היינו חכמה כח ההשכלה, ספר²² היינו בחי' בינה והוא הרחבת והתפשטות השכל שבא לכלל אותיות ההשכלה, וסיפור הוא בחי' דעת והוא המחבר חו"ב. כי הנה חו"ב²³ הם שני הפכים, שבחי' חכמה הוא כח ההשכלה בחי' אין, ובחי' בינה הוא הרחבת השכל בחי' יש, והם שני מוחין בתכלית. כמו שאנו רואים למשל באדם,

לד, א. (11) ביום ראשון חסד: ראה זח"א קסג, א. רנו, סע"ב. זח"ב קד, א. קסז, א. תקו"ז ת"ל (עד, א). תניא שער היחוד והאמונה ספ"י. (12) ביום ב' גבורה: ראה זח"א יז, א. ע"ח שער לט דרוש ו. ועוד. (13) ויכל אלקים: בראשית ב, ב. (14) עליות העולמות: ראה ע"ח שער מ דרוש ג, ה, ח, טו. פע"ח שער התפילות פ"ז. שער הקדישים ספ"א. הקדמה לשער השבת. סידור עם דא"ח (הוצאת תשע"ט) כו, ד ובהנסמן שם בהמ"מ. (15) בינה שנק' רחובות הנהר: וישלח לו, לו. וראה זח"ג קמב, א. ע"ח שער ח פ"ד. תו"א יתרו עד, ב. מג"א קיה, ג. לקו"ת פ' ראה יח, ב. כט, ב. שה"ש לט, ב. ועוד. (16) ונהר יוצא מעדן: בראשית ב, י. (17) חכמה שהיא כח מה: ראה זח"ג כח, א.

לד, א. (18) ולהט החרב: ע"פ בראשית ג, כד. (19) ויצא כברק חיצו: זכר"ט, ט, יד. (20) סופר וספר וסיפור: ראה ספר יצירה פ"א, מ"א. נתבאר באוה"ת תבוא (כרך ד) ע' איתתקטז ואילך. שם (כרך ו) ס"ע ב' שעד ואילך. (21) סופר היינו חכמה: ראה המבואר בזה בלקו"ת שה"ש מו, ג. אוה"ת שה"ש (כרך ב) ס"ע תשלט ואילך. תו"א שמות נב, ג. לקו"ת סוכות פ, ב. ועוד. (22) ספר היינו בחי' בינה: ראה סידור עם דא"ח (הוצאת תשע"ט) כח, ב ובהנסמן שם בהמ"מ. (23) חו"ב . . אין . . יש: ראה לקו"ת פקודי ו, ב. אמור לג, ד. נשא כב, ד. ואתחנן יב, ד. המשך תרס"ו ע' תמו ובהנסמן שם. ספר המאמרים מלוקט ח"ב ע' קח. ועוד.

שלפעמים כשרואה איזה פשט דבר שכל, הנה לפעמים יש בכחו להרחיב בשכלו את הפשט ההוא, אבל אינו בא לכלל המושג מעצמית כח המשכיל, ולפעמים בהיפוך, שמאיר ומציץ במוחו איזה השכלה חדשה, אבל אינו יכול להביא להרחבת מוחו. כמו כן למעלה, או"א הם שני הפכים, בחי' אין ובחי' יש. ומי הוא המחברו, הוא בחי' דעת הנק' סיפור, כי יש²⁴ דעת עליון, ודעת תחתון הכולל חו"ג, וכמו שדעת התחתון מחבר חו"ג אשר הם שני הפכים בתכלית, ואיר יכולים להתכלל, רק הדעת²⁵ הוא המחברו, לפי שהוא מקו האמצעי שעולה עד הכתר ששם התכללות כל הקוין, וע"י שממשיך הארה שלמעלה משניהם, אזי הם בטלים ונכללים יחד, וכמבואר במ"א²⁶ ע"פ עושה שלום במרומיו כו' וד"ל. כמו"כ למעלה, דעת העליון מחבר²⁷ או"א ע"י שיש בו הארה מבחי' שלימותא דכולא שלמעלה משניהם, וכמו שאנו רואים למטה, שע"י העמקת הדעת באיזה פשט עמוק, אזי בא לו השכלה חדשה מעומק המושג ונתפס בהרחבת מוחו שהוא התחברות חו"ג. וזהו וסלקין כו' דכליל בשלימו עילאה ומאן איהו סיפור, היינו דעת שיש בו הארה משלימותא דכולא, ועי"ז נעשה חיבור או"א. וזהו דנצצו כו' דספר עילאה.

ונהרו לכל כבוד כו'. והיינו שנמשך מהארת או"א לבחי' מלכות, שנק' כבוד²⁸ מלכותו, אל יסוד כו'.

דהא מנהו דההוא סיפור ונהורא נהיר כו' עזקא ועזקא כו'. הנה ידוע ענין תורה ותיקון, שתורה²⁹ הי' הכל בחי' עיגולים זה³⁰ תחת זה, שלא הי' התכללות חסד שבגבורה גבורה שבחסד כו', רק חסד היא מדה פשוטה, חסד, ולכן נק' עיגולים, כמו עיגולים שאינם יכולים להתחברות אחד עם חברו. משא"כ בעולם התיקון שנעשה בחי' הקוין, והיינו התכללות המדות, כמו הקוין שיכולין להתחבר את עצמם עם חבריו, כמבואר במ"א³¹ באריכות ענין תורה ותיקון. והנה בוי"ו ימי החול, מלכות דאצי' מתלבשת לברר בירורי נוגה שהם מתוהו, כמו החורש והזורע

אדהאמ"צ נ"ך ע' תקמט ואילך. ועוד.

(28) כבוד מלכותו: ע"פ תהלים קמה, ה.

(29) שתוהו הי' הכל בחי' עיגולים: ראה ע"ח שער א ענפים ב"ד. שער ב ענף ב. שער ח פ"א. שער י פ"ד. ובכ"מ.

(30) זה תחת זה: ראה ע"ח שם. שער י פ"ה. שער יא פ"א. תו"א שמות נב, א. לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

(31) במ"א באריכות: מאמרי אדה"ז תקס"ג ח"ב ע' תקמ ואילך. תקס"ה ח"א ס"ע קפ ואילך. ע' רכ ואילך. ס"ע רכח ואילך. כתובים ח"א ע' קטז ואילך. ע' רמ. רמו. סידור עם דאצי' (הוצאת תשע"ט) קנא, ד.

(24) יש דעת עליון, ודעת תחתון: ראה תניא אגה"ק סט"ו (קכד, א). תו"א תולדות יט, ב. משפטים עה, ב. עו, ב. לקו"ת מטות פז, ד. שה"ש כט, א. לא, ב. ועוד.

(25) הדעת . . . שעולה עד הכתר: ראה סידור עם דא"ח (הוצאת תשע"ט) עז, ג ובהנסמן שם.

(26) במ"א ע"פ עושה שלום במרומיו: איוב כה, ב. וראה תניא אגה"ק ס"ב (קיו, א"ב). לקו"ת אמור לח, א. נשא כו, א. שה"ש א, ד. ובכ"מ.

(27) מחבר או"א . . . מבחי' שלימותא דכולא שלמעלה משניהם: ראה תניא אגה"ק ס"ב (קיו, א"ב). לקו"ת ואתחנן ה, א"ב. ת, א"ב. מאמרי

והקוצר, ל"ט מלאכות, שהן הכל מבירורי עולם התוהו, אבל בשבת שנעשה יחוד או"א מהארת שלימותא דכולא ששם התכללות כו', אזי נהיר גם לכל עזקא ועזקא, היינו בחי' עיגולים, שהוא בחי' תוהו שנפלו למטה בבחי' נפרדים זה מזה, שיהיו יכולים להתכלל יחד ע"י הארת או"א הנ"ל.

ומעשי ידיו הם ההוא טלא עילאה דנהיר מכל סיטרינ גניזין דאיהו מעשי ידיו, ותיקונא דילי' דמתקנא ביומא דא מכל שארי יומין כו'. הנה להבין זאת, הנה יש תענוג בתחילה ותענוג בסוף, ושניהם נק' תענוג כללי, רק שהתענוג בתחילה הוא תענוג³² פשוט ותענוג בסוף נק' תענוג מורכב. כמו עד"מ באדם שבונה איזה בנין מפואר, וטרוד מאוד בשכלו איך לעשות כל פרטי הבנין שיהי' מפואר, ובידו לעשותו כל פרטות, והנה מי הכריחו לעסק הזה, הוא מחמת פנימיות התענוג שיש בהעלם בעצמותו, כשיהי' לו בנין יקבל תענוג גדול, הוא ממשיך שיהי' עולה ברצונו לבנות את הבנין. והנה התענוג הנ"ל נק' תענוג פשוט, שאין בו עדיין כלל פרטי אופני הבנין, ומזה התענוג נמשך לו אח"כ בשכלו להתבונן איך יעשה את הבנין, ואזי מתבונן בשכלו את כל פרטי אופני הבנין, ואח"כ נמשך לבחי' מדות וממדות לידים לעשות את אופני הבנין כמו חלונות ותקרות. והנה בשעה שהוא עושה כל פרט ופרט, אזי מוכרח להיות הארת התענוג הנ"ל בתוך הפרט ההוא, שאם לא כן לא הי' עושה הפרט ההוא כלל, רק שהתענוג הוא בהעלם, אבל בגמר כל הבנין, כשנגמר כל מלאכתו שיוכל לדור בו, אזי מקבל תענוג מאוד מכל פרטי אופני הבנין, וכולם נכללים בתוך תענוג הכללי שיש לו מגמר הבנין, שהתענוג הוא כמו שהי' לו קודם הבנין, אלא מתחילה הי' פשוט ולא מהתחלקות קוין ונק' תענוג בתחלה. אבל זה התענוג נק' תענוג בסוף, שהוא מורכב, שהוא מהתכללות פרטי הבנין, שאם לא הי' חלונות מהודרים כנ"ל, לא הי' מקבל תענוג כל כך, וכל מה שרואה יותר שנעשה בהידור כל פרט, הוא מקבל תענוג יותר, והוא הנק' תענוג בסוף. אך התענוג הזה הוא מעורר להתענוג פשוט שהי' בהעלם בעצמי' קודם שהתחיל לבנותו שנשלם עתה. והנה מי הביאו שיקבל התענוג הזה, הרי השכל והידים שעשו את פרטי אופני הבנין, וא"כ הרי הם תיקונים דילי', שמתקנים אותו, שבלעדם לא הי' נשלם התענוג. אך מי הכריחו להתבונן בשכלו ולעסוק בידים, הרי התענוג שבעצמותו שיקבל בסוף כשנשלם הבנין, וא"כ הרי הוא תיקונא דילהון.

ועם כל הנ"ל יובן למעלה ג"כ, טלא עילאה נק' חכמה סתימאה, פנימית עתיק, והיינו התענוג פשוט שבעצמית המאציל, ומעשי ידיו הם חו"ג³³ דאריך שנק'

32) תענוג פשוט . . . תענוג מורכב: ראה
 33) חו"ג דאריך שנק' יד הגדולה, יד
 החזקה: בשלח יד, לא. בא יג, ט. ראה זח"ג רפ,
 א. וראה לקו"ת בחוקותי מז, א. נשא כא, ב.
 מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' ריג. וש"נ.
 אוה"ת וישלח רלה, א ואילך. אוה"ת נ"ך ע'
 קלא.

32) תענוג פשוט . . . תענוג מורכב: ראה
 ביאורו ע' רסא. מאמרי אדה"ז תקס"ז ע' קסב.
 כתובים ח"ב ע' קנט. סה"מ תרל"ה ח"ב ע' תלו
 ואילך. סה"מ תר"ן ע' שסו ואילך. תרנ"ז ע'
 קסה ואילך. תרס"ג ח"א ע' כד ואילך. המשך
 תרס"ו ע' קכט ואילך. ועוד.

יד הגדולה, יד החזקה, והם שורש ומקור להתחלקות הקווין, שאבא³⁴ ואימא לובשים לזרועות דאריך, ומאר"א מתפשטים למדות חו"ג התחלקות קווין ממש להתפשטות בבחינת מלכויות שמתלבשת בבי"ע. והנה וי"ו ימי המעשה הוא למשל כמו בשעת הבנין שהתענוג הוא בהעלם, אך בשבת שנשלם המלאכה ויכל אלקים כו', שהוא תענוג בסוף, שהוא התכללות כל הקווין, ובא לבחי' התענוג שבעצמות שמאיר ביום השבת. והנה התענוג הנ"ל נשלם ע"י התכללות כל הקווין, ששרשם הם מעשי ידיו, חו"ג דאריך, וא"כ הם מתקנים אותו, אבל שורש המשכת חו"ג דאריך שהשתלשלו למטה בהתחלקות קווין, הוא מחמת התענוג שבעצמות, וא"כ הוא מתקן אותם, וזהו ההוא טלא עילאה, חכמה סתימאה הנ"ל בחי' עתיק דנהיר מכל סטרין גניזין דאינון מעשי ידיו, חו"ג דאריך, דאינון תיקונין דילי' דלא ידיעא מי מתקן למי כו', דמתקנא בימא דא כו', היינו בשבת שנעשה התכללות כנ"ל שמאיר עצמות תענוג.

והנה הטעם שנק' חכמה סתימאה הנ"ל טלא עילאה, והוא כמו למשל הטל הגשמי, הנה החילוק שבין טל לגשם הוא בשני בחי', שגשם ניכר התהוותו בשעה שיורד, משא"כ הטל אינו ניכר התהוותו כלל, וגם הפעולה אינה ניכרת כלל שהוא אינו אלא מלחלח הארץ כו'. כמו"כ למעלה, חו"ג דאריך נק' גשם, שהוא שורש ומקור להתחלקות הקווין בחו"ג דאצילות להיות התחלקות נפרדים בבי"ע, משא"כ בחי' חכמה סתימאה הנ"ל, פנימית עתיק, נק' טלא עילאה, שאין ניכר התהוותו ולא הפעולה, שהוא תענוג פשוט בתכלית הפשיטות שאין בו התחלקות קוין כלל.

ולגביד הרקיע, מאי מגיד, משיך ונגיד לתתא מרישא דמלכא מלי' מכל סטרין כו', ודא איהו דנגיד כל נגידו עילאה כו' לאשקאה שקיא דחרוזה למעלי' שבתא כו'. היינו שנמשך הארת עתי"ק גם לבחי' מלכות דאצילות ע"י ההוא רקיע דאיהו מבוטע דבירא כיוון דכולא איתחבר בבחי' מלכות דאצילות אתעבד ארחא לאשקאה ולברכא לתתא בבי"ע שיהי' גם הארתם למטה בבי"ע.

יום ליום, יומא ליומא מעיזקא לעיזקא. השתא משתעי קרא באורח פשוט. האיך שמים מספרים ומתקנים בסיפור ובניצוצי עילאה היינו מהארת או"א כנ"ל, להאי כבוד להמשיך הארתם לבחי' מלכות, ואמר יום ליום יביע אומר, יומא ליומא ודרגא לדרגא אוהו לאיתכללא דא בדא יביע כמו דאת אמר מבע איתעביד אוהו לאנהרא דא מן דא.

34) שאבא ואימא לובשים לזרועות דאריך: במאמרי אדה"ו על פרשיות התורה ח"א לע' ראה ע"ח ש"ד (שער או"א) פ"א. הנסמן שגד.

והנה³⁵ להבין זאת, נקדים מ"ש וברכך³⁶ בכל משלח ידך אשר תעשה, והלא אמרז"ל אדם³⁷ נידון בראש השנה ומהו ענין הברכה. וגם פעם אמרז"ל אדם³⁸ נידון בכל יום ובכל רגע כמ"ש לרגעים³⁹ תפקדנו, והרי הוא תרתי דסתרי. וגם מ"ש בחסד⁴⁰ וברחמים נותן לחם לכל בשר, שהוא מיותר, שאחר שבחסד וברחמים ממילא נותן לחם לכל בשר, שאם לא כן מהו החסד. וכל הני"ל יתורץ בהקדמה אחת. שהנה ידוע שבכלי⁴¹ השפעה יש דין ומשפט, כמו למשל מחכמה ובינה, שלפעמים בא לו איזה השכלה מכח המשכיל ואינו בא להרחבת אותיות שכלו, וכן משכל למדות ג"כ יש דין ומשפט אם יומשך משכל למדות, שלפעמים אף שמבין בשכלו שנצרך לעשות חסד אעפ"כ אינו בא להתגלות המדות, וכן ממדות לדיבור ומדיבור למעשה הכל יש דין ומשפט אם ישתעל אם לא. וכמו"כ למעלה ג"כ, חסד דאצילות נק' חסד היולי, חסד כללי שכולל כל החסדים, שממנו נמשך חסד דבריאה, גילוי אלקות, צדיקים⁴² יושבין בו, וכן חסד דיצירה, וכן חסד

ועד יוה"כ משמע דאתי ודאי לכ"ע, ואין בזה שום מחלוקת, ואעפ"כ ס"ל דאדם נדון ג"כ בכל יום, והיינו ע"ד שנתבאר. וכמ"כ גם לרבנן דפליגי אר' יוסי ור"ג, הרי גם לדידהו עכצ"ל דשייך בחינת דין בכל יום, שהרי מבקשים כל הבקשות בשמו"ע אף גם לרבנן, והיינו ג"כ ע"ד שנתבאר. וענין המחלוקת שביניהם אין כאן מקומו". עכ"ל, ועיי"ש עוד. וראה מש"כ עוד בזה בקונטרס ומעין שם מאמר כ ואילך. ד"ה הנה פרח שם הערה 11. אג"כ כ"ק אדמור"ר זי"ע ח"א ע' רא ואילך. רסט ואילך].

39) לרגעים תפקדנו: איוב ז, יח: ויתפקדנו לבקרים לרגעים תבחנו.
40) בחסד וברחמים נותן לחם: ברכת המזון.

41) שבכל השפעה יש דין ומשפט . . . אם יתפשט החסד דאצ"י עד למטה: ראה קונטרס חנוך לנער מכ"ק אדמור"ר מהורש"ב ע' 46 וז"ל: דאף שנמשך בר"ה החיות כללי על כללות השנה כו' מהעלם אל הגילוי, יש ע"ז דין ומשפט ומעיינים בדינו אם יומשך ההשפעה למטה, ויכול להיות שיש איזה קטרוג שלא יומשך ההשפעה למטה בגשמיות כ"א ברוחניות למעלה, שיוסיפו לו תענוג בג"ע כו', וע' בפ"י המלות [מכ"ק אדמור"ר האמצעי] פכ"ז וכ"ז.
42) צדיקים יושבין: ראה ברכות יז, א.

35) והנה להבין זאת: בהבא לקמן ראה (נוסף לפיה"מ שם יד, ג ואילך) לקו"ת קרח נה, ג.ד. ר"ה נח, סע"א ואילך. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקא. תקכג. תקכה. תקס"ה ח"ב ע' תרמח ואילך. ע' תתנג. תקס"ח ח"א ע' קסה ואילך. שע"ת ה, סע"ד ואילך. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ג ס"ע תקסג ואילך (בשם המגיד). דרמ"צ קו, א ואילך. קיב, א. אוה"ת פ' ראה ע' תשכב ואילך. סה"מ תרכ"ז ע' סד ואילך. תרנ"ט ע' קיא ואילך. קונטרס ומעין מאמר יז ואילך (ע' 108 ואילך). ד"ה והנה פרח תשל"ג (תו"מ סה"מ מלוקט ח"ג ע' שפד ואילך). יגיע כפיך תשכ"ד (תו"מ חל"ט ע' 276 ואילך). ועוד. וראה גם עט"ר ג, סע"ב ואילך. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ג ע' תתז. אינב ואילך.

36) וברכך בכל משלח ידך: פ' ראה טו, יח.
37) אדם נידון בראש השנה: ראה ביצה טז, א.

38) אדם נידון בכל יום . . . תרתי דסתרי: ראה ר"ה טו, א. [בלקו"ת קרח נה, ד שם מעיר אדה"צ: „והגם שמה שאמרו אדם נדון בכל יום זהו דברי ר' יוסי ור' נתן, משאי"כ לרבנן. מי"מ הא על כרחך גם לר' יוסי ור"ג עיקר הדין בר"ה, דאל"כ איך יפרשו הפסוק דכי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב דקאי אר"ה . . . וכן מארז"ל מזונותיו של אדם קצובין לו מר"ה

דעשי, וכולם מתפשטים מחסד דאצילות שהוא חסד הכללי. וזהו אדם נידון בראש השנה, היינו על חסד היולי, אם יהי' לו כל השנה השפע ממידות חסד דאצילות או להיפוך. אך בהתפשטות חסד דאצילות בחסד דבריאה יוכל להיות שישאר שם ולא יתפשט יותר, רק יהי' גילוי אלקות, צדיקים יושבין ונהנין מזיו השכינה כו' שהוא בבריאה, וכן בהתפשטות החסד ליצירה יוכל להיות קרבת⁴³ אלקים, אהוי"ר, ולא יתפשט בעשי' בלחם ובשר גשמי, ועליו יש דין ומשפט דאדם נידון בכל יום ובכל רגע אם יתפשט החסד דאצי' עד למטה בעשי' בלחם ובשר גשמי אם לאו.

והנה כל זה בוי"ו ימי חול שהם הארת והתפשטות ו' קצוות דאצילות ועליהם יש דין ומשפט, מה שאין כן בשבת⁴⁴ שהוא עליות עולמות, התגלות בחי' עתיק, אזי כל⁴⁵ דינין מתעברין כו', שאין⁴⁶ דין ומשפט כלל, מחמת התגלות תענוג העליון. ולכן מתפשט הארת או"א לבחי' מלכות דאצילות שלא בדין ומשפט כלל, שאין מתעכב כלל. וזהו אוחו⁴⁷, תרגום וימהר הוא אוחו, לאיתכללא דא בדא ולאנהרא כו' בכדי להאיר לבחי' מלכות, וד"ל.

(43) קרבת אלקים: ע"פ תהלים עג, כח.
 (44) בשבת . . . תענוג העליון: ראה סידור
 ה"ב. טושר"ע או"ח סי' של"ט ס"ד.
 (45) כל דינין מתעברין: זח"ב קלה, ריש ע"ב.

(46) שאין דין ומשפט כלל: (שאין דנין בשבת) ראה ביצה לו, ב. ירושלמי שבת פ"ז, ה"ב. טושר"ע או"ח סי' של"ט ס"ד.
 (47) אוחו תרגום וימהר: וירא יח, ויז.

לעילוי נשמת

הרה"ת ר' **מרדכי ליב** ע"ה

בן הרה"ח הרה"ת ר' **חיים דובער** ע"ה

חן

נפטר ז' ניסן ה'תש"פ

*

נדפס ע"י משפחתו שיחיו